

Finansdepartementet

Oslo, 1. april 2015

Høringsuttalelse: NOU 2014: 13 Kapitalbeskatning i en internasjonal økonomi

Aksjonærforeningen viser til Finansdepartementets brev av 05.01.15 hvor det bes om kommentarer til Scheel-utvalgets utredning NOU 2014: 13, Kapitalbeskatning i en internasjonal økonomi.

Herved oversendes foreningens synspunkter.

Med vennlig hilsen

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Bernt Bangstad', written in a cursive style.

Bernt Bangstad
Styreleder

Høringsuttalelse: NOU 2014: 13 Kapitalbeskatning i en internasjonal økonomi

Innhold

Selskapsbeskatningen	2
Skatt på eierinntekt	2
Inntektskifting.....	3
Passiv eierinntekt	3
KLAS	4
KLAS og passiv eierinntekt.....	4
Formuesbeskatningen	4

Selskapsbeskatningen

Scheel-utvalget foreslår å redusere selskapsskatten fra 27 til 20 pst. En reduksjon av selskapsskattesatsen vil også etter vår mening styrke norsk konkurranseevne og gjøre det attraktivt å investere og skape arbeidsplasser i Norge. At Norge skal ta en så vidt offensiv posisjon i den internasjonale skattekonkurransen som en selskapsskattesats på 20 pst vil representere, er vi imidlertid mer i tvil om. En skattesats mer på linje med våre nærmeste naboer - 22 pst i både Sverige og Danmark - bør innebære en tilfredsstillende internasjonal tilpasning som samtidig reduserer statens behov for å kompensere provenytapet med økninger på andre områder.

Skatt på eierinntekt

Utvalget foreslår imidlertid samtidig å øke skatten på eierinntekter (aksjegevinster og -utbytter, samt avkastning på aksjefond) fra dagens 27 pst til 41. Aksjonærforeningen slutter seg til de høringsinstanser som har pekt på at en slik skjerpelse vil få umiddelbare og negative konsekvenser for kapitaltilgangen til et norsk næringsliv i omstilling. Utvalget undervurderer sterkt lokalt forankrede investorers betydning for virksomheters verdiskaping. Store og små norske eiere vil dessuten oppleve en strengere beskatning av avkastning på investeringer i norske virksomheter enn det utenlandske eiere i samme virksomheter vil. Utvalgets forslag strider åpenbart mot regjeringens ambisjonen om å skape et moderne skatte- og avgiftssystem som skal styrke norsk privat eierskap.

Det fremgår av forslaget at den alminnelige, personlige sparers aksje- og aksjefondsinntekter skal anses som eierinntekt og dermed beskattes med 41 pst i et nytt regime. Det legges med andre ord opp til at avkastningen på langsiktig sparekapital plassert i aksjemarkedet skal påføres en skatteskjerpelse på mer enn 50 pst. Å øke beskatningen på denne type kapitalinntekter fra 27 til 41 pst, virker i seg selv urimelig nok. At det samtidig foreslås at beskatningen på kapitalinntekter av f.eks. bankinnskudd, obligasjoner og utleieboliger (!) reduseres fra dagens 27 pst til 20, fremstår som urimelig. Slik strider forslaget også mot regjeringens ambisjon om å gjøre det mer lønnsomt å spare og investere. En ambisjon som en enstemmig næringskomité for øvrig har sluttet seg til gjennom blant annet å be regjeringen om å utrede modeller, deriblant KLAS (Konti for Langsiktig Aksjesparing), slik at det blir enklere for folk flest å investere i aksjer og eierskap i norske bedrifter.

Inntektskifting

Skjerpelsen begrunnes først og fremst i behovet for å motvirke tilpasning gjennom «inntektskifting» ettersom forskjellen mellom skatt på kapitalinntekt og arbeidsinntekt blir så stor. Utfordringene knyttet til inntektskifting er reelle for en rekke skattytere, men det er både påfallende og betenkelig at utvalget overhode ikke diskuterer hvilke konsekvenser forslaget vil få for det store flertall av eiere, investorer og sparere for hvem «inntektskifting» aldri har vært eller vil bli en aktuell mulighet. Det er paradoksalt nok først og fremst denne gruppen bestående av norske småinvestorer - om lag 350.000 eiere av aksjer i norske børsnoterte selskaper og mer enn en million eiere av aksjefondsandeler - som utvalgtes forslag vil ramme med full kraft. For småinvestorer er jo heller ikke utflytting eller andre tilpasningsformer aktuelle.

Det sier seg selv at en så dramatisk skatteskjerpelse som det det her er tale om, vil gjøre aksje- og aksjefondssparing betydelig mindre attraktivt for det sparende publikum. En utvikling som ut fra et spareperspektiv er negativt ettersom det vil redusere norske spareres andel av den langsiktige meravkastning som aksjemarkedet kan tilby. Ut fra et eierskapsperspektiv er det dessuten uheldig ettersom færre eiere av kjøtt og blod vil øke maktkonsentrasjonen i næringslivet ytterligere. Det siste er et meget valid argument når det gjelder sparing i enkeltaksjer, mindre relevant når det gjelder sparing i aksjefond ettersom midler investert i aksjefond i hovedsak - og i økende grad - investeres utenfor landets grenser.

Passiv eierinntekt

Forslagets negative konsekvenser kan imidlertid modereres noe gjennom at man i personbeskatningen unntar inntekter fra børsnoterte aksjer og avkastning på aksjefond fra eierinntektsbegrepet. Dette er jo inntekter som likevel aldri vil kunne inngå som brikker i slik inntektskifting som utvalget vil forhindre. Slik «passiv eierinntekt» bør som i dag beskattes på lik linje med selskapsinntekt, alminnelig inntekt og kapitalinntekter, dvs. med 20 pst etter utvalgets forslag.

KLAS

Aksjonærforeningen foreslo i 2009 at myndigheter og finansnæringen legger forholdene til rette for en spareinnretning som gir personlige sparere muligheten til å nyttiggjøre seg fritaksmetoden uten å måtte opprette egne investeringselskap. I den forbindelse skisserte vi modellen KLAS (Konti for Langsiktig Aksjesparing) som én mulig vei til målet. En enstemmig næringskomité har nå anmodet regjeringen om å vurdere modellen i lys av ønsket om en bredere almen deltakelse på eiersiden i norsk næringsliv.

KLAS er en innretning som består av en dedikert bankkonto med en tilhørende verdipapirkonto i et lukket system uten aksjekapital og uten formalkrav knyttet til foretaksregister, regnskapsavleggelse, revisjonsplikt osv. Hver innretning gis et unikt identifikasjonsnummer som muliggjør en rasjonell (skattemessig) adskillelse fra sparerens eventuelle øvrige verdipapirinnhav, og administrasjon og rapportering besørges av en kontofører (typisk sparerens aksjefondsforvalter eller bank). Sparerer kan foreta innskudd i form av kontanter, som videre kan benyttes til å kjøpe «kvalifiserte verdipapirer» (f.eks. børsnoterte aksjer eller aksjefondsandeler). Fritaksmetoden appliseres på KLAS på samme måte som på aksjeselskaper, dvs. at avkastning på verdipapirer innenfor innretningen ikke beskattes før midlene tas ut.

KLAS og passiv eierinntekt

KLAS er basert på og begrunnet i mangler ved dagens skattesystem. En omlegging av skattesystemet slik utvalget legger opp til, gjør imidlertid ikke forslaget mindre relevant. Forutsatt at man aksepterer at «passive eierinntekter» skal beskattes på like linje med alminnelig inntekt kan KLAS-modellen implementeres i det skattesystemet utvalget foreslår ved at man benytter samme avgrensning for hvilke verdipapirer som gir «passiv eierinntekt» som for hvilke verdipapirer som anses som kvalifiserte i en KLAS-modell. Med en slik løsning vil alle argumenter som er anført for KLAS innenfor dagens skattesystem, være intakt. En eventuell omlegging av skattesystemet slik utvalget legger opp til, vil dessuten addere et nytt og meget sterkt argument, nemlig at KLAS effektivt vil skjerme småinvestorer for en ubegrunnet og urettferdig eierinntektsbeskatning.

Formuesbeskatningen

Aksjonærforeningen mener i utgangspunktet at formueskatten bør fjernes. Skal den etter hvert særnorske skatte videreføres bør det legges vekt på å reparere de aller verste manglene ved dagens system.

For det første bør all formue beskattes likt. I så måte ser vi positivt på utvalgets forslag om at ulike formuesobjekter verdsettes mest mulig ensartet. Utvalget foreslår en løsning der alle objekter verdsettes til om lag 80 pst.

Aksjonærforeningen har ingen oppfatning om hvorvidt det er et rett nivå. For oss er det viktigere at bunnfradraget er såpass stort at en fornuftig bolig og en rimelig sparekapital f.eks. i form av aksjer ikke blir gjenstand for beskatning.